

NEDERLAND WIL HERVORMEN, MAAR KLOOF MET POLITIEK IS GROOT

– KIEZER IS ZOEKENDE –

AMSTERDAM, 3 NOVEMBER – Niet alleen verwacht 82% van de Nederlanders dat de hypotheekrenteaftrek wordt beperkt of afgeschaft, ruim 60% ondersteunt deze maatregel voor nieuwe hypotheeklen. Ook wat betreft het versoepelen van het omstreden ontslagrecht loopt de bevolking vooruit op de politiek: 54% steunt een versoepeling, als de werkgever verplicht wordt zich meer in te spannen voor bij- en omscholing. En mochten politici denken dat Nederland veranderingsmoe is, dan is dat ongegrond: bijna 70% van de bevolking vindt het nodig om Nederland sociaal-economisch verder te hervormen. Men maakt zich nog steeds zorgen over de economische ontwikkeling in de komende jaren, maar wil tegelijkertijd richting een meer solidair Nederland gericht op kwaliteit van leven en bescheidenheid. Het bovenstaande is slechts een greep uit de resultaten van 21minuten.nl, het grootste online opinieonderzoek in Nederland ooit.

ONVREDE OVER DE HUIDIGE SAMENLEVING

De huidige samenleving is mijlenver verwijderd van het door Nederland beschreven ideaal. De bevolking wil in grote meerderheid (90%) een solidaire samenleving waarin bescheidenheid en kwaliteit van bestaan centraal staan. Vanuit die optiek is de huidige samenleving een desillusie: slechts een zeer kleine minderheid van de bevolking noemt deze solidair (9%), bescheiden (10%) en gericht op kwaliteit van bestaan (15%). Het is dan ook niet verrassend dat 81% zich redelijk tot zeer veel zorgen maakt over Nederland. De belangrijkste onderwerpen van zorg zijn kosten van levensonderhoud, de gezondheidszorg en criminaliteit.

Voor de toekomst kiest Nederland bij beleidskeuzes uitdrukkelijk voor economische groei, in combinatie met meer openheid en handel, zolang dit de druk op het milieu niet verhoogt. Men ziet de voordelen voor Nederland van verdere globalisering, maar is nog steeds terughoudend over een verdere eenwording van Europa.

BREDE STEUN VOOR HERVORMINGSMAATREGELEN

Ongeveer driekwart van de Nederlanders geeft aan meer of weer te willen werken onder voorwaarden van flexibilisering van werktijden of uitbreiding van de

mogelijkheden om thuis te werken. Er is brede steun voor het verhogen van de productiviteit door additionele investeringen in onderwijs en scholing. Ook is 72% bereid loon naar prestatie te accepteren.

78% van de Nederlanders vindt dat de gezondheidszorg beter en vooral ook efficiënter kan, zonder aanbod of kwaliteit in gevaar te brengen. De kortere maar hogere WW-uitkering wordt goed ontvangen, hoewel 57% de druk om uit de WW te komen nog steeds te laag vindt. Om de AOW betaalbaar te houden kiest men nog steeds massaal voor meer uren werken in plaats van later met pensioen of een lagere AOW-uitkering.

ZWEVEND ELECTORAAT OP ZOEK NAAR POLITIEK LEIDERSCHAP

Er bestaat groot ongenoegen over de prestaties van regering, overheid en politici. Slechts een kwart van de bevolking ondersteunt het beleid van de huidige regering en slechts 27% vindt dat de regering een duidelijke langetermijnvisie heeft. Ook vindt maar 15% dat de overheid maatregelen op een goede manier uitvoert. Over de relatie tussen burgers en politici is het oordeel nog harder: slechts 6% vindt dat politici een goed contact met de bevolking hebben en voldoende luisteren. Ook is er grote onduidelijkheid over waar politieke partijen voor staan; twee derde geeft aan dit niet te weten.

Het is dan ook niet verrassend dat het Nederlandse electoraat op drift is. Bijna de helft van de kiezers twijfelt nog over op welke partij zij gaan stemmen bij de komende verkiezingen, en maar een derde van het electoraat is vastbesloten voor dezelfde partij te kiezen als bij de vorige verkiezingen. Een op de vijf Nederlanders zegt zelfs te zullen stemmen op een partij omdat de andere partijen ze simpelweg nóg minder aanspreken. Of de lijsttrekkers nog iets aan deze situatie kunnen doen, is twijfelachtig; slechts 2% van de Nederlanders zegt zijn stem primair te baseren op de lijsttrekker. Liever kijkt men naar de inhoudelijke standpunten van de partijen.

De antwoorden van respondenten uit verschillende gemeenten lopen opvallend ver uiteen op enkele van de bovenstaande vragen. Voor de 350 gemeenten met meer dan 100 respondenten zijn de mate van geluk, geluk met woonplaats, de belangrijkste zorgen én hun visie op de hypotheekrenteaftrek uitgesplitst. Een overzicht hiervan is te vinden op de website van 21minuten.nl.

De afgelopen 6 weken hebben ruim 170.000 mensen op 21minuten.nl hun mening gegeven over de toekomst van de Nederlandse economie en maatschappij. Het rapport is vrijdagochtend om 10.00 uur in Nieuwspoort in Den Haag toegelicht door Wiebe Draijer, managing partner van McKinsey & Company in Nederland, en Marc van Rooijen, senior firmant van McKinsey & Company. Het rapport is aangeboden aan Agnes Jongerius (FNV), Bernard Wientjes (VNO-NCW) en Alexander Rinnooy Kan (SER).

Over 21minuten.nl

21minuten.nl is een onafhankelijk en belangeloos initiatief van McKinsey & Company, NRC Handelsblad, AD, Planet Internet, MSN en FHV BBDO. STER, RTL Nederland en SBS Broadcasting hebben belangeloos reclamezendtijd ter beschikking gesteld en Porter Novelli heeft belangeloos meegeholpen met het bekendmaken van de resultaten. Motivaction ondersteunt 21minuten.nl technisch met het online brengen van de vragenlijst en de website.

21minuten.nl 2006 wordt ondersteund door een Comité van Aanbeveling dat bestaat uit Ali Bouali, Lans Bovenberg, Job Cohen, Loek Hermans, Yvon Jaspers, Freek de Jonge, Agnes Jongerius, Annemarie Jorritsma, Wim Kok, Hans van Mierlo, Ed Nijpels, Alexander Rinnooy Kan, Yvonne van Rooy, Paul Schnabel, Coen Teulings en Bernard Wientjes.